

NOTARSKA KOMORA
CRNE GORE

Ul. Ulcinjska br. 7C, Gorica C, 81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382(0)20 264 650; +382(0)20 264 644; Fax: +382(0)20 264 651
Mob. tel: +382(0)69 151 700; +382(0)67 635 688
E-mail: notari cg@notarskakomora.me
www.notarskakomora.me

Komisija za stručnu edukaciju notara

Broj 18 /2021

Dana 16.04.2021. godine

Komisija za stručnu edukaciju notara Notarske komore Crne Gore, u sastavu: *Milonja Veljić*, notar sa službenim sjedištem u Beranama, predsjednik Komisije, *Radojka Nikolić*, *mr Danijela Vukčević*, *mr Miodrag Pešić* i *dr Velibor Korać*, članovi Komisije, na sastanku Komisije koja je održana 16.04.2021. godine povodom pitanja *Lidije Klikovac*, notarke sa sjedištem u Podgorici, „*Da li notar može zaključiti bilo koji pravni posao (ugovor, predugovor, aneks, primiti izjave ili saglasnosti povodom nekog pravnog posla...i dr.), od lica koja se izjašnjavaju (uz izvode iz mat.reg rođenih ili vjenčanih) kao zakonski nasljednici pokojnog lica koji je nosilac prava svojine na nepokretnosti, prije nego što je pokrenut, odnosno pravosnažno okončan ostavinski postupak?*“, na osnovu člana 5 Pravilnika o radu Komisije za stručnu edukaciju notara Notarske komore Crne Gore br. 1032/17 od 26.05.2017. godine, a u vezi sa članom 3 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Komisije za stručnu edukaciju notara Notarske komore Crne Gore, br. 1733/20 od 12.10.2020. godine, jednoglasno daje sljedeće

MIŠLJENJE

Notar je dužan da odbije sačinjavanje isprave o pravnom poslu licima koja se legitimišu kao nasljednici ostavioca koji je nosilac prava svojine na nepokretnosti, samo na osnovu izvoda iz matičnog registra rođenih ili vjenčanih.

Obrazloženje

Suština spornog pitanja, a koje proizlazi i iz njegovog obrazloženja, je u tome da li se neko lice u pravnom prometu može legitimirati kao nasljednik ostavioca bez postojanja rješenja o nasljeđivanju i da li kao tako legitimisan sukcesor ostavioca može učestvovati u pravnom prometu. U odgovoru na ovo pitanje treba poći od pojma, ciljeva i značaja postupka za raspravljanje zaostavštine i samog nasljednog prava.

Jedno od osnovnih načela crnogorskog nasljednog prava je načelo *ipso iure* nasljeđivanja. Naime, u članu 130 Zakona o nasljeđivanju ("Sl. list CG", br. 74/2008 i 75/2017 - odluka US) je propisano da zaostavština ostavioca prelazi po sili zakona na njegove

nasljednike u trenutku njegove smrti. Trenutak smrti ostavioca predstavlja ujedno i trenutak kada pretecent na nasljedstvo stiže pravni položaj ostaviočevog nasljednika. Zauzimanje ovog pravnog položaja nije uslovljeno davanjem bilo kakve izjave ili preduzimanjem bilo koje pravne radnje. Štaviše, neko može postati nasljednik a da to još i ne zna. Međutim, i pored postojanja sistema *ipso iure* nasljeđivanja, postoji neizvjesnost u pogledu toga šta čini zaostavštinu, ko su nasljednici i koliko će da naslijede. Nastala pravna situacija nije odmah definitivna, niti se često podudara sa faktičkim stanjem.

Pravni poredak ne dopušta da se nasljednopravne posljedice ostaviočeve smrti utvrde same od sebe. Cilj nasljednog prava i ostvarivanje pravne sigurnosti u ovom domenu nalažu intervenciju države u ostvarivanju prava pojedinaca i postojanje jače garancije da će se norme nasljednog prava pravilno primijeniti na konkretni slučaj. Iz tog razloga je utvrđivanje nasljednopravnih posljedica ostaviočeve smrti povjereno sudovima, odnosno notarima. Da bi sud/notar pouzdano utvrdio nasljednopravne posljedice ostaviočeve smrti potrebno je da sprovede poseban vanparnični postupak – ostavinski postupak. U pitanju je postupak koji je prilagođen specifičnim karakteristikama prava koja se njime štite, ali i sadržini zaštite koja se njime pruža. Njegov cilj je preventivni i zasnovan na potrebi da se nasljedniku pruži najveći mogući stepen zaštite. Učešće suda/notara u postupku primjene nasljednopravnih normi pruža garanciju da će se, u skladu sa zakonom, utvrditi šta čini zaostavštinu, ko su nasljednici u konkretnom slučaju i kolike su njihove nasljedne kvote. Ostavinski postupak se vodi da bi se dobio odgovor na pitanje koja su nasljednopravna dejstva nastupila zbog smrti nekog lica. Ko je zapravo nasljednik i kolika mu je nasljedna kvota, postaje izvjesno tek kada rješenje o nasljeđivanju postane pravnosnažno.

Rješenjem o nasljeđivanju se utvrđuju nasljednopravne posljedice ostaviočeve smrti, odnosno utvrđuju pravna dejstva koja su *ex lege* nastupila u momentu ostaviočeve smrti (deklarativan karakter). *De facto* zauzimanje ostaviočevog mjesta u pravnom prometu je uslovljeno dokazivanjem nasljednopravnog položaja. Nasljednik uvjerava notara i treća lica u svoj nasljednopravni položaj, po pravilu, posredstvom ostavinskog rješenja. Ostavinsko rješenje omogućava imaoocu da se prema trećim licima i državnim organima legitimiše kao nasljednik određenog ostavioca. Ono stvara pretpostavku da licu, koje je njime oglašeno za nasljednika, pripada nasljedno pravo, odnosno pretpostavku istinitosti u pogledu svega što je u rješenju utvrđeno, a odnosi se na nasljednopravna dejstva ostaviočeve smrti.

Dakle, rješenje o nasljeđivanju, a ne izvod iz registra rođenih/umrlih, omogućava nasljednicima da dokažu i ostvare sva ona prava koja su stečena trenutkom smrti ostavioca. Prilikom uknjižbe prava na nepokretnostima nasljednik, po pravilu, dokazuje da je univerzalni sukcesor knjižnog prethodnika rješenjem o nasljeđivanju, tj. ono mu je potrebno da bi se uknjižio. Na kraju, izvodom iz matičnog registra rođenih i vjenčanih dokazuje se srodnički, odnosno bračni odnos sa ostaviocem, a postojanje srodstva, odnosno bračne veze sa ostaviocem, ne znači, samo po sebi, da će potencijalni nasljednik (srodnik, supružnik) u konačnom to zaista i postati. Potencijalni zakonski nasljednici su oni koji su normama nasljednog prava ovlašćeni da zbog smrti ostavioca steknu nasljedstvo. Da li će ga steći, zavisi od ispunjenja i ostalih uslova (npr. odsustvo razloga za nedostojanost, neostvarivanje prava na odricanje od nasljedstva).

Predsjednik Komisije
Milnja Veljić s.r.